

คำวินิจฉัยของ นายชุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของ บริษัท กรีไทย จำกัด กับพวกรวม ๓ คน จำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๒๗๑๓/๒๕๕๒ ซึ่งเป็นผู้ร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า บริษัทเงินทุนสินุดสาหกรรม จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท กรีไทย จำกัด กับพวกรวม ๓ คน เป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๒๗๑๓/๒๕๕๒ ความผิดเกี่ยวกับตัวสัญญาใช้เงิน และค้ำประกัน โดยขอให้ศาลบังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันรับผิดชอบชำระหนี้จำนวน ๔๕,๓๓๑,๕๐๖.๘๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๓๐ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น ต่อมาโจทก์ขอแก้ไขคำฟ้องขอคิดดอกเบี้ยเพียงอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น

ผู้ร้องให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ว่า จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบตามฟ้อง และได้แย้งว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง เพราะมาตรา ๓๐ ของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวบัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะองค์กรของฝ่ายบริหารมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ยและข้อปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนเรียกเก็บได้จากผู้กู้ยืมเงิน โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องขอความเห็นจากองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของผู้บริโภค ก่อนกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคแต่อย่างใด

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ว่า การที่ศาลจะวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้ ศาลจำเป็นต้องนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ มาประกอบการพิจารณาพิพากษาในประเด็นแห่งคดีเมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวถูกกล่าวอ้างว่า ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ และกรณียังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในเรื่องดังกล่าว จึงขอให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้ร้องตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

บริษัทเงินทุนสินอุดมสาหรรม จำกัด (มหาชน) โจทก์ ยื่นคำแถลงคัดค้านต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ว่า คำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นการกระทำเพื่อประวิงคดีให้ล่าช้า และทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย เพราะผู้ร้องไม่เคยชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยให้แก่โจทก์เลย ทั้งโจทก์ได้ฟ้องผู้ร้องเป็นคดีล้มละลาย คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ประกอบกับเคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในทำนองเดียวกับคำร้องของผู้ร้องแล้วว่า ประกาศของโจทก์ที่ออกโดยโจทก์เพื่อให้เป็นไปตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลด ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ที่ออกโดยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มิใช่ประกาศของทางราชการและมีข้อบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้ ทั้งนี้ ตามแนวคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๘/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๒

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้พิเคราะห์คำร้องของผู้ร้องและคำแถลงคัดค้านของโจทก์แล้ว เห็นว่า คำโต้แย้งของผู้ร้องในประเด็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง หรือไม่ นั้น ยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้งดการพิจารณาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด

พิเคราะห์แล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” ฯลฯ และมาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” เห็นว่าคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ศาลบังคับให้จำเลยทั้งสาม คือ ผู้ร้องชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินพร้อมดอกเบี้ยอัตรา

ร้อยละ ๓๐ ต่อปีของต้นเงิน ต่อมาหลังจากฟ้องแล้วโจทก์ขอลดดอกเบี้ยเหลืออัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี โดยโจทก์อ้างว่าการคิดดอกเบี้ยอัตราดังกล่าว โจทก์อาศัยสิทธิตามข้อตกลงในตัวสัญญาใช้เงิน ซึ่งไม่เกินกว่าประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศของโจทก์ ดังนั้น กฎหมายที่ศาลจะต้องนำมาพิจารณาข้อเรียกร้องและสิทธิของโจทก์ประกอบด้วยข้อตกลงในตัวสัญญาใช้เงิน หรือนำมาใช้บังคับแก่คดีของโจทก์โดยตรงก็คือประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศของโจทก์เท่านั้น ซึ่งแม้จะมีสภาพเป็นกฎหมายก็ตาม แต่ก็มีใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง เพราะมิได้ตราขึ้นโดยองค์กรที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้วตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒ ส่วนพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคสอง นั้น บทบัญญัติดังกล่าวก็มีใช้กฎหมายที่ศาลจะต้องหยิบยกขึ้นเพื่อวินิจฉัยสิทธิของโจทก์และผู้ร้องโดยตรงแต่อย่างใด จึงมิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลนำมาใช้บังคับแก่คดีตามนัยของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ